

Vörös Lobogó

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NEPTANÁCS DAPJA

XXV. évfolyam
7641. szám
—
4 oldal,
30 bani
—
Péntek,
1969.
október 10.

A MEZŐGAZDASÁGBAN

Minden kedvező pillanatot ki kell használni

A kürtösi határban

● A 23 August termelőszövetkezetben befejezték a búza vetését ● Jól halad a törés, de... az utakon is sok a kukorica ● Gépesítők dicsérete

Kora reggeltől késő estig dűbörögni a traktorok a kürtösi határban. Hasítják a barázdát, tárcsázzák a rögös talajt. Ezután pedig a vetőgépekből mag hull a földbe. Igaz, a 23 August termelőszövetkezetben tegnap este befejezték az 575 hektár kenyérgabona vetését. Lehetőség, hogy mire a sorok nyomdáfestéket látnak, a Lumea Nouă szövetkezetben is az utolsó hektárokon hullatják a búzát a magágyba a gépesítők.

Plesă Ioan elvtárs, a kürtösi városi pártbizottság titkárával járjuk a határt. Alig pár száz méter után változik a kép. Fekete, vagy inkább szürke földparcellák, majd megsárgult kukoricák, azután már csak kukorika rakott kukoricaszárterületek. Mindenütt, amerre meggyünk, termelőszövetkezeti tagok és gépesítők dolgoznak. Codreanu

Kit miért fizetünk?

Az egész világsajtót bejárta annakidején a brit miniszterelnök esete a cipőszittással. Emlekeztetül, hada idézzem a történetet:

A Downing street 10 szám alatti ház lakója (itt van a mindenkori brit miniszterelnök rezidenciája) alighanem népszerűségét szerette volna megnövelni munkaspárti választói előtt, amikor elmondotta: minden nap maga tisztítja ki cipőjét. A reklámfogás nem vált be, a választók szíve nem melegeedett meg attól a tudattól, hogy lám a miniszterelnök is csak egyszerű ember, maga pucolja a cipőjét. Ez lett volna a kisebbik baj. A nagyobb baj ott kezdődött, amikor a miniszterelnököt az Alsóházban leherdálták, mondván: Nem azért fizetjük a minisztereket, hogy magas orábert cipőt tisztítsanak.

Kétségtelenül van a bírálatnak alapja.

A kis történet elég messze esik a mi mindennapi joglatozásainktól, de mégis eszembe jutott, amikor az egyik aradi gyárban, a munkaszervezés megjavítását célzó intézkedési tervben azt olvastam, hogy a gyár vezető műszaki szakemberei részletesen felelnek egy-egy részleért. Félreírás ne essék! Magam is azon a véleményen vagyok, hogy a műszaki-igényelti vezetőségeknek pontosan kell ismerniük a gondjukra bízott vállalatok minden lényeges kérdését. Az is természetes, hogy a személyes felelősségek meghatározása folyozza a munka hatékonyságát. De egyáltalán nem mindegy, hogy jölképzett (és jölképzett) műszaki szakembereink idejüket nagyrészt a munkacsarnokokban töltik, utasításokat adva, jegyzetelve vagy alkatrészek után kutatva vagy úlnak az irodájukban és olyan megoldásokon dolgoznak, amelyek ezt vagy azt a technológiát modernizálják, egyszerűsítik a termelés adott fázisát.

Traian, a Lumea Nouă termelőszövetkezet agrármérnöke az egyik csoportban dolgozó traktorosok munkáját ellenőrizi.

Sok nehézséget és fejtörést okozott nekünk, a föld művelőinek ez az esztendő. Nem volt könnyű a tavasz, a nyár, de talán most a legnehezebb. Dűbögve is indult a betakarítás, nem beszélve a szántásról, a vetésről. De ahogy az idő tel, szövetkeztünk tagjai és a gépesítők egyaránt mind jobban, lendületesebben láttak munkához. A nehezen már túl vagyunk. Az utolsó hektárokon végezzük a vetést, jól halad a kukorica törése és betakarítása is — magyarázta Codreanu Traian mérnök.

Határjárás közben meggyőződtem arról, a kürtösi hangvétel szorgalommal végzik az őszi betakarítást, a gépesítők pedig a jövő évi kenyérgabona vetését. Ivascu Gavril, Olăcean Pavel, Grădăni József, Foghici Petru, Godó Károly, Gulyás Béla és a többi traktorista nemcsak mennyiségi teljesítményével, hanem a munkálatok minőségével is élen jár, és ezért minden dicséretet megérdemel.

A Lumea Nouă termelőszövetkezetben az 1000 hektár kukoricából eddig már 700-at letörtek. Az aranyzsinórt termést tehergépkocsik és szekerek szállítják a gabonátvevő központba. A szövetkezet vezetői és a tagság is hazafias fela-

datának tekint, hogy mindennek előtti szerződéses kötelezettségeiknek tegyenek eleget. Eddig a 91 vagon kukoricából 75 vagonnal szállítottak az államnak. Hasonlóan cselekednek a 23 August termelőszövetkezetben is. Bizonyíték erre az, hogy az állammal szerződött 165 vagon kukoricából 90 vagonnal már át is adták.

Elismeréssel kell szólnunk a kürtösi termelőszövetkezetben tapasztalt munkaszervezésről és a törekvésről, amely minden szövetkezeti tag és gépkezelő részéről megnyilvánul most a betakarítás idején. Nem hallgathatjuk el viszont, hogy a szorgalom mellett sokkal nagyobb figyelmet kellene fordítani a veszteség teljes megszüntetésére. Tájékoztatót kapunk arról, hogy a kukoricát szállító szekerekről naponta többször kiló kukoricacsó szóródik szét az utakon. Igen meglepődünk és bosszankodunk, amikor száz méter távolságon 23 csó kukoricát szedünk össze. A kürtösi határ nagy, s naponta többször szekértermet szállítanak. A veszteség is nagy, hiszen többször kiló kukorica vész kárba. Helyes lenne, ha a fogatosok több felelősséget tudnának a termés iránt és nem sajnálnák a fáradságot, hanem összeszednék a szekereikről lehullott kukoricacsóveket.

CSIGYÁR ISTVÁN

A hegyektől a tengerig

Befejeződött „A hegyektől a tengerig” országos verseny, amelyet az UCECOM rendezett, hogy a városi körök rendelkezésére bocsássa az új ruházati cikkek, iparművészeti cikkek, ajándék- és emléktárgyak még bővebb választékát.

A verseny több száz 4700 modell bírált el, amelyet 32 megyei szövetség és

Bukarest 115 szövetkezete készített. Megfelelőnek találtak és a kereskedelmi egységeknek ajánlották több mint 2000 ruhát, cipőt, bőrdíszművet, ajándék- és emléktárgyat, népművészeti és ruházati tárgyat stb.

Ezek közül 200 modellel díjazták és ok-

levelekkel jutalmazták. Az UCECOM a kisipari tervezők eredményes munkáját méltányolva utasításokat adott, hogy az összes elfogadott modelleket mutassák be az október második felében sorra kerülő szakszervezeteknél. Ezeket a modelleket 1970-ben hozzák forgalomba. (Agerpres)

A munkastilus és -módszerek tökéletesítése — a haladás lényeges feltétele

A municipiumi pártbizottság a napokban megtartott plenárisa a Szakszervezetek Municipiumi Tanácsának tevékenységét elemezte, megvizsgálva: miként irányítják és támogatják a vállalatok szakszervezeteit abban, hogy a dolgozókat a termelési terv és a vállalatok teljesítésére és túlszármazására mozgósítsák. A vitákban az az elhatározás tükröződött, hogy megvilágítsák a szakszervezetek által irányított tevékenység különböző oldalait. Kiemelték a szakszervezetek jelentős hozzájárulását — amelyet a pártszervek és -szervezetek vezetésével értek el munkájukban, a kezdeményezett akciók révén — a gazdasági feladatok teljesítéséhez, a dol-

gozók munka- és életkörülményeinek javításához, a szakképzettség növeléséhez, a vállalatok valamennyi alkalmazottja műszaki ismeretekkel

ra irányuló törekvést. Ilven módon a munka hatékonysága vált, az illető munkaközösségek hátrul felelősségteljes feladatoknak megvalósításához vezetett. A plenáris ülésen elhangzott vitákat az igényesség és felelősségtudat szelleme jellemezte. Éppen ezért nem időztek túl sokat az elért eredményeknél. Értékelve

Kisperegén

Befejezés előtt a vetés

Nehéz körülmények között dolgoznak ezekben a napokban a kisperegi termelőszövetkezet tagjai is. Különösen a gépkezelők küzdenek a nehézségekkel. Alig hasítja a földet az eke s a barázdákba kökemény rögök fordulnak ki. A szántás után többször kell tárcsázni, hengereket, boronálni, mert csak így biztosíthatnak megfelelő magágyat. Ennek ellenére a traktorosok eddig derekasan helytálltak. Bizonyítja ezt a tény is, hogy a 245 hektár búzából 210-et már elvetettek.

Úszva közelítettem meg a hidat. A part felől is oda juthattam volna, de így a hasznosat összeköttem a kellemsel. Szárazkoromban, nyári délelőttökön gyakran „leszurogtunk” a ponton hidig.

Most a kíváncsiság izzott. Felmasztam a vasláncokkal bordázott pillérre. Nehány nappal ezelőtt vertek itt tanyát a hídépítők.

Mit keres ott, nem láttam a figyelmeztető táblát? Zömök, ötven körüli férfi állt a parton és haragosan gesztikulált. Mentő ötletem támadt.

Szeretnék szétnézni. Újságíró vagyok.

Azért nem szükséges nyaktörő muftaványokat végezni. Maszson le onnan! Riporter, fűrdőnadrágban — dühögt.

A GRAFIKON NYOMDOKAIN

Lesz-e téli munkafront építőtelepeinken?

Lassan-lassan megérkezik az ős. Annak ellenére, hogy nappal még verőfény van, éjszaka már ugyancsak lehűl a levegő. Megjön tehát az az évszak, amikor az építőknél egyre mostohább körülmények között kell végezniük munkájukat. Az újszerű, tudományos szervezés azonban hadat üzent az építőmunka idényszerűségének. Építőinknek azonban még sokat kell tenniük a téren, ha azt akarják, hogy az őszi és téli időszakban se csökkenjen tevékenységük intenzitása. Ezért kell ezekben a hónapokban „pirosba” felhúzni néhány építőtelep, ezért kell szorgalmasan az ajtókat és ablakokat bevezetni a központi fűtés. Csakis az így ellátott építőtelepen beszélhetünk valódi, zárt, téli munkafrontokról. Csak ilyen feltételek biztosítása mellett haladhat jól a grafikon szerint ez a nagyfontosságú tevékenység.

Meglátogattuk az Aradi Építő-Szerelő Vállalat két nagy lakóház-építőtelepét, hogy meggyőződjünk, miként készülnek a telre.

munkafrontként szerepel, de hát így csupán az egyik, a kisebbik lesz teljesen zárt és fűtött, mire a belső munkálatokra sor kerül. Ez is csak áldozatok árán.

Az állomás-negyedben a C1 és C2 tőmböket már felhúzták a nyár utoljára. A belső munkálatok is jól haladnak. Az elsőben 90 százalékosan már el is végezték a soronkövetkező műveleteket. Átadása november végén lesz. De a C2-t is a lakók rendelkezésére bocsátják december 30-ig.

Az állomás-negyedben épül egy újszerű Z alakú óriástőmb is. A fundamentumot már nagyrészt beköltözték. A beton öntésére is sor került a héten. Sürgetni kell azonban a tőmb alagsorában létesítendő fűtőközpont és hálózati szerelést, mivel ez a termikus pont kell, hogy az egész telep fűtését ellássa.

Az Afinelor utcában nem lesz téli munkafront, mivel mind a három nagy tőmböt átadják rendeltetésének.

A 102-es az élre tör

Hiába minden magyarázat, az új technika ismét bizonyított. Lassan haladt eleinte a csuszószalaggal történő tőmbépítés, de ez évben már elérte a tervezők által meghatározott sebességet. A Romani-lor uti negyedben ma már 21 nap alatt emelnek a magasba egy tel-

jes egészében betonból készült lakószalagot. A belső munkálatok azonban még mindig élén haladnak.

A Romani-lor uton a legna-építőtelepen nagy toronyblik el is készült. Az első átvetélt a jövő héten megjelennek a emberek.

A másik három téli munkafrontot képez. Az E tőmb öntése a múlt hónap végén megkezdte a hetedik emeleten. Nagy pozitívum az, hogy második szalagmunka biztosít, a korábban két héttel tartózkodott, egy napra csökkent, így tehát 66 nap alatt három új tőmbben zárt, jól téli munkahely várja az építőket. A szükséges betonmennyiséget biztosítják, mivel saját ke-állomással rendelkeznek.

A 102-es építőtelephez (ft Prundeanu Constantin) tartozó Dobrogeanu Gherea utcában tőmbök is. Az itt készülő 18 kás átadására is meg ez évbe kerül. Zárt munkaterülettel a lakó Poliklinika mellett mozi helyiséget. A tartószalag leállították és a földet is f-ettek. Következik a falazás és a tető. A hatalmas csarnok s-ét pedig újszerűen, meleg l- befűtésével oldják meg.

A tervet tehát jók. Akaratt-lelkességgel is találkozunk. I-epen. Az építők is bízik-lesz téli munkafront, viszo-ri igaz, hogy nem elég s-ágas. Annál inkább remi-hogy az eddigigén gyorsab-iben halad majd jelen is a m-
TÓTH SANDI

Lapunk III. oldalán:

Erről-arról

TERVEZŐIRODA HELYETT - A TEREPE

Adjudeanu Constantin és Grozea Vasile mérnökök, a várhid építőtelepek vezetői.

Nem kényesített senki. Választhatam volna kényelmes, fűtött tervezőirodát. Nekem ez kellett és nem bánom meg.

A haboru utáni években szerettem meg a hídépítést. A tönkretett, roncs hidakat úgy kellett helyreállítani, hogy minél előbb lehessen rajtuk közlekedni. Ez volt a kezdet. Aztán egymás után megnyitottuk kapukat az építőtelepekre: Bumbesti—Livezeni, Borzești, Békás (itt volt egyetem tanárom, Leonida Dimitrie professzor vezetésével dolgoztam) és a Vaskapu, Tudja, mit értem, mikor befutott az első vonat az új Gura Văii állomásra? Hogy érdemes élni!

Cigarettát vesz elő, módszeresen puhítja. A barakk ajtaja nyitva. Időnként feláll, kinéz a folyóra.

Azt beszélnek, csak a vaskapunál több, mint 30 hídát épített.

Nem számoltam, lehet, hogy volt annyi. Közlekedni, közelebb a pillérhez — kialsz oda a középső hídablaknál dolgozó munkásoknak, akik kompol cölöpöket eresztnek a vízbe.

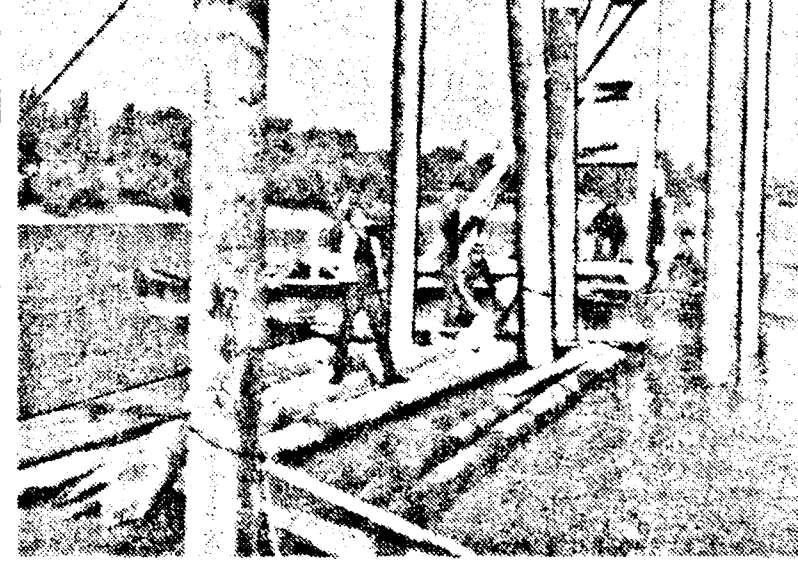
Leül, elnyomja a cigarettát. Erdek, kissé aszimmetrikus arc. A haja már deresedik, de mozdulatai energikusak.

Könnnyű vele dolgozni — mondotta jóval fiatalabb kollégája, Adjudeanu Constantin mérnök.

Csodálom a szaktudását, tapasztalatát. Mindig pontosan tudja, mit akar. Nem ismeri, mi a dilem-

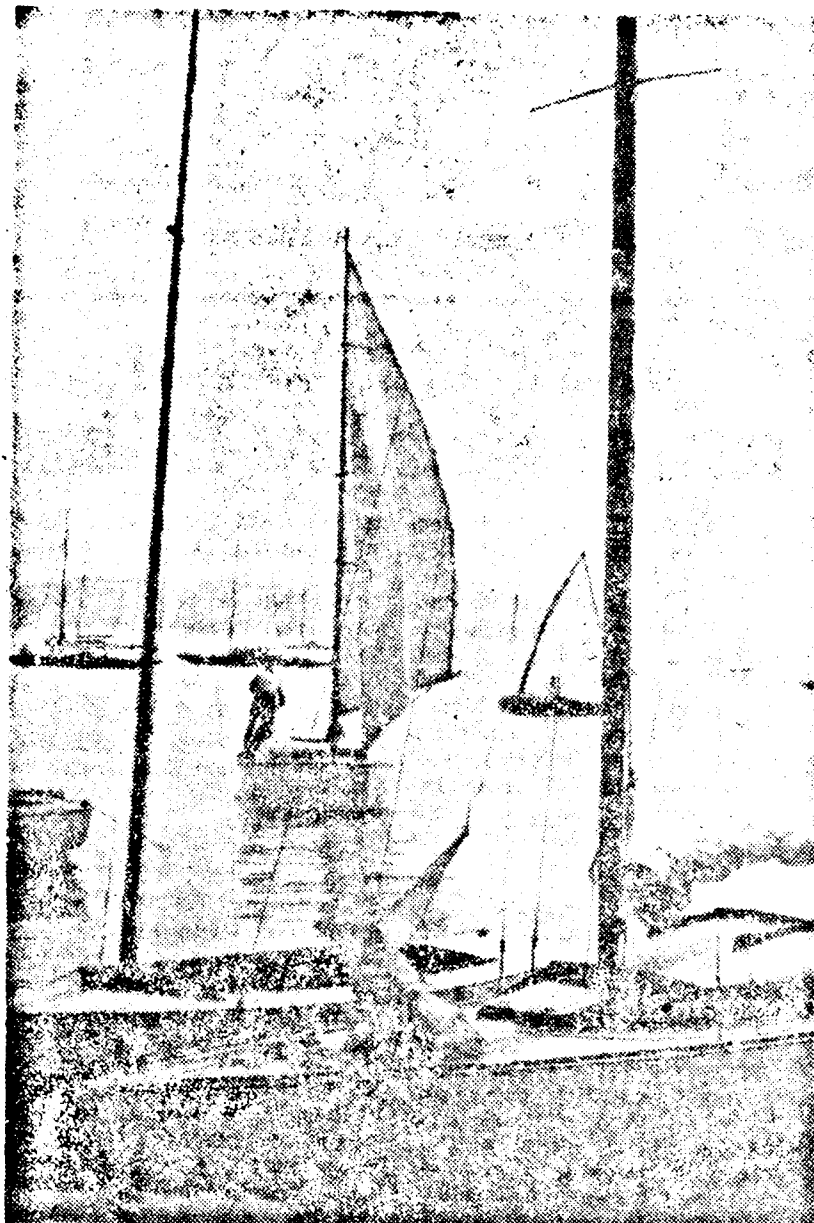
ma. Az emberek vakon bízunk benne.

PUSKEL PÉTER

Tutajosok a Maroson? Nem! A hídépítők cölöpöket eresztnek a vén folyó medrébe. Ezeket helyezik el a híd fémrészekének felszereléséhez szükséges átványokat.

(Folytatása a II. oldalon)

BÚCSU A NYARTOL.
(KELEN FERENC felvétele)

Százéves a román vasút

Helyreállították és újra működésbe hozták a Călugăreni mozdonyt, amely 1869 októberétől a Bukarest-Giurgiu közötti első román vasútvonalon közlekedett.

„A Călugăreni mozdony, amely már a század elején múzeumi tárgy lett, nehéz műszaki problémákat állított a restaurátorok elé” — mondotta Gavrilă Muncaciu mérnök, a kolozsvári 16. Február üzem főkonstruktor. Üzemképessé tétele rendkívül komoly üzembiztonsági problémákat vetett fel. Sok fejtörést okozott nekünk az erősen tönkrement gőzkazán, Min-

den levéltári dokumentációs anyag nélkül kénytelenek voltunk újra tervezni több alkatrészt, henger, s tanulmányozni kellett, hogy milyen anyagokat használtak száz évvel ezelőtt a gyártó cégnél.

A Călugăreni mozdony a román vasút centenáriumi megünneplése alkalmából jelképesen újra megteszi az első román vonat 1869. október 19.—31-én megtett első útját Bukarest és Giurgiu között.

Dagesztán észak-kaukázusi szovjet köztársaságban számos magas kora ember él. Dagesztán legidősebb nője Asura Omarova betöltötte a 159. életévét. Erre az országrészre jellemzőek a hosszú életű családok. A Bogdanova nővérek közül az egyik 116, a másik 113, a harmadik pedig 110 éves.

A hosszú életű emberek zöme a hegyi falvakban él. A tudósok eddig megvizsgáltak 300 olyan dagesztáni lakos egészségi állapotát, aki már túlhaladta a 100. életévét. Ez alkalomból megállapították, hogy a 100. életév betöltötték átlagos életkora a férfiaknál 111, a nőknél pedig 115 év.

Napóleoni emlékek a romániai múzeumokban

Napoleon születése kétszázadik évfordulójának ünnepei, amelyek augusztusban kezdődtek el Franciaországban és előreláthatóan egész éven át tartanak — újra reflektorfénybe állították a korzika származású államférfi és hadvezér alakját, akinek személyisége a XVIII. és a XIX. századforduló idején, egész Európa politikai életét uralta. A hivatalos ceremóniák mellett több országban kiállítások rendeztek, új tanulmányok, könyvek jelentek meg a napóleoni korszakkal és annak történelmi jelentőségével kapcsolatban.

A Napoleonnal megjelent nyomtatványok, a vele kapcsolatos bibliográfiai anyag talán a leggazdagabb a világon. A francia császár a színdarabok és filmek sokasága mutatta már be eddig is, számtalan ország múzeuma őrzi emlékeit. Ezek sorában említethetjük hazánk néhány múzeumát is.

A plóiești múzeum állandó jellegű órákiállításán, a szobnól szebb antik példányok között megtalálhatjuk Napoleon győnyörűen díszített arany zsebjátékát, a császár annakidején egyik hűséges udvari tisztjének ajándékozta oda az értékes emléket, amely hosszú és kaskaringós utat tett meg, amíg hazánk egyetlen óramúzeumába került.

Szegesváron, a híres óratornyban rendezett történelmi múzeum ugyancsak őrzi egy értékes napóleoni dokumentumot. Ez egy level, amelyet Napoleon 1800 június 20-án Michael Freiherr von Melas segesvári tábornokhoz írt, abból az alkalomból, hogy az osztrák hadsereg Marengónál vereséget szenvedett. A 71 éves öreg generális maga vezette a marengói ütközetet és hőiesen harcolt olasz földön a francia hadsereg ellen. de miután megsebesült, meg kellett hajolnia a császári lovasság megmegyülő támadásai előtt. Napoleon elismerte Melas hadvezéri tehetségét, pártatlan bátorságát a harcmezőn s levelel ki akarta engesztelni az elszenvetett vereségért, meg a kapott sebert. Elismerése jeléül, Napoleon egy diszkardot is küldött ajándékba a nyugdíjba vonuló hadvezérnek.

KISS MIKLÓS
múzeológus

IN EN-OR VAN ERŐLŐ, ARÓL

ÚRHÍRADÓ

A november 14-én utnak indítandó Apollo-12 feladata újabb holdminták gyűjtése lesz — jelentették be a NASA szakemberei. A három űrhajós közül kettő november 19-én a Surveyor-3 holdszonda leszállási helye közelében érkezik meg a Hold felszínére. A két holdutas mepróbálja leszállni az 1967 áprilisában leszállt holdszonda néhány alkatrészét és kimutatni rajtuk a holdbeli körülmények hatását. Alan Bean és Charles Conrad két, egyenként három és fél órára kirándulást tesz a modulból.

Az űrhajósok plutóniummal működő villamos generátort és néhány tudományos készüléket szerelnek fel a Holdon.

A szakemberek szerint az Apollo-12 küldetése tudományos és technikai szempontból sokkal jelentősebb lesz az Apollo-11 vakmerő útjánál. Az újabb kísérlet során szerzett információkat a holdbeli kutatóállomások tervezett összeköttetéséhez kívánják majd felhasználni.

Mindhogy az első lépés megtörtént, a mi feladatunk minél gazdagabb tapasztalatokat gyűjteni — mondotta Alan Bean. — Hat vagy hét órát töltünk a Hold felszínén s ezalatt igyekszünk intenzíven tanulmányozni a talajt.

A NASA szakemberei tovább tanulmányozzák a Holdról hozott holdmintákat. Többek között arra a megállapításra jutottak, hogy a Nyugalom-tengerének övezetében sohasem volt víz. Érdekes, hogy a kö-

zetmintákban igen gazdagon fordul elő titán és cirkónium, s hogy a holdbeli közetek sokkal tömörebbek, mint a földiek.

„Ez nagy meglepetés volt számunkra, senki sem számított ilyesmire” — jelentette ki dr. Robin Brett, a NASA egyik munkatársa. A másik meglepetés az volt, hogy a mintákban elég sok nemesgáz: héliumot, argont, neont és xenont fedeztek fel.

A tudósok a holdmintákat körül 2—3,5 milliárd évre becsülik, de nem tartják kizártnak, hogy a következő kísérletek során ennél „idősebb” közeteket is hoznak a holdutakok.

Amerikai tudósok indítványozták a NASA-nak, hogy az Apollo-program utolsó kísérletei során szereljék fel egy nagy teljesítményű teleszkópot a Holdon. Az 1,5—2,5 méter magas, 180 kilo súlyú távcsövet 50 centiméteres brüllium-tükörrel látnák el. A műszerrel a fiatalabb csillagokat kívánják tanulmányozni. Karl Henize amerikai tudós egy sajtóértekezleten hangzott. „A csillagászatot jelenleg erősen foglalkoztatják a fiatalabb csillagok, amelyek közül jónéhány infravörös sugarakat bocsát ki. A tudósok a fiatal csillagok kialakulásának módjáról szeretnének információkat szerezni”.

A teleszkópot szétszerelve szállítanák a Holdra az űrhajó modulja. Az egy holdéjszaka időtartamára (két hét) szánt távcső csillagokról nem képeket, hanem színképeket közvetítené a Földre.

Az irányított termonukleáris

reakció — lehetséges

Viszonylag sűrű, nagy koncentrációjú, 5-6 millió fokos plazmát állítottak elő a Tokamak típusú szovjet berendezéssel. Szakkörökben külön kiemelik a plazma nagy fokú stabilitását.

Lev Arcimovics akadémikus kijelentette a TASSZS munkatársának, hogy a fontos eredmény elérésében nagy részük van az angol fizikusoknak, akik saját kísérleteiket is magukkal hozták a közös kísérletezéshez.

Melvin Gottlieb, a Princetowni Egyetem (USA) professzora is említette a szovjet-angol együttműködésből született örömdetes

eredményt. „Először győződünk meg, hogy az irányított termonukleáris reakció lehetséges. Eddig nem voltunk teljesen meggyőződve róla. Most már csak a gazdaságosság problémája áll fenn, a szintézis lehetősége vitathatatlan, s nagy reményeket fűzünk hozzá” — mondotta.

Családi idill a
Cismigiuban.
(RUDAS ALADÁR felvétele)

A gondolatok, érzések kifejezésének vagyis egyidős magával az emberrel. Már a primitív ember is kereste a kifejezési formákat, és a maga egyszerű világát szegényes eszközökkel ábrázolta. Mindaddig, míg az írást fel nem találta, míg ki nem alakította ezt a sajátosan emberi kifejezésmodort, csak igen primitíven tudta ábrázolni önmagát és a világot.

Ma mintegy husz tízezerféle írásforma használatos, melyek közül legismertebb a latin, a kínai, az arab, a cirill, a görög írásmod.

A legprimitívebb írásmod a ROVAS ÍRÁS VOLT. A hirtelenből, sziklára vésett írásjeleket csak kisebb üzenetek, számadatok esetében alkalmazták. Háború vagy vész idején lármáikat gyújtották. Később kialakult a költés igénye.

sebb, összetettebb kifejezésmodja. A KEPIRÁS. A sokféle ismert képi írásmód közül a legelterjedtebb az őgypiptomi hieroglif írás. Jeleit: „szent vészt”. Piramisokon, falfestményeken, papiruszokon őrizte évezredekig titkát, míg nem Napoleon 1799-es egyiptomi hadjárata után Champollion meg nem fejtette egy háromnyelvű írtábláról. Ezt az őgypiptomi írást mindenfajta fizikai munkától mentesített kassza ismerete és használata csupán, akik szöveggel, hangcsoporthoz jelölő jeleket írtak.

Az EKIRÁST a sumirok használták Mezopotámiában i. e. a III. évezredben. Az első könyvtár Ninivében mintegy 30 ezer agyagtáblát tartalmazott. Ezután alakult ki a babiloni és az asszír írás. Az iszlám világban a MESZKI írás terjedt el. Valóságos művészi teljesít-

mény számba ment ez az írás, hiszen olyan jeleket kellett kitalálni, amelyek csak közvetve ábrázolhadják az embert. Igen érdekes, a kínai u. n. ECSET írás, mely először Ci-Pai-Si szegélyező felírataiban jelent meg.

Az írás művészete

Az eddig említett írások FOGALOMIRÁSOK (ideografikus) voltak szemben a ma használatos BETŰÍRÁSSAL. A mai abécé első formái az i. e. IX. században kialakult GÖRÖG írás kezdeténél. Ekkor jelölték először a magánhangzókat is. Az írás mind alkalmasabbá válik a maradóan emberrel műveltség terjesztésére, Társadalmi funkciója kitágul. Az ETRUSZK

ÍRÁS-ból fejlődik ki majd a RÓMAI ÍRÁS, mely hamarosan a legáltalánosabbá válik. A rómaiak a hétköznapi életben a viasztabletákat használták, melyre a stílus-sal karcolták be a közlendőket. A nagy műveket papirusztekercsre írták.

Az eddig említett írások FOGALOMIRÁSOK (ideografikus) voltak szemben a ma használatos BETŰÍRÁSSAL. A mai abécé első formái az i. e. IX. században kialakult GÖRÖG írás kezdeténél. Ekkor jelölték először a magánhangzókat is. Az írás mind alkalmasabbá válik a maradóan emberrel műveltség terjesztésére, Társadalmi funkciója kitágul. Az ETRUSZK

ták. Ismeretes, hogy az i. e. 389-ben leégett Alexandriai Könyvtár mintegy 400 ezer művet tartalmazott. A román fejedelemségekben a IX. században Cirill és Metód szerzetesek által szerkesztett, római elnevezett CIRILL ÍRÁS terjedt el. Az első ósláv íráskor egyházi jellegűek, és a XIV.—XVI. században alapított Tismana, Voditá, Neamț kolostorokban

keletkeztek. Az 1405-ből való, pergamentre írt Nikodim-féle evangélium díszes iniciáléival, piros, zöld és kék színű miniatúráival, felett írásművészetéről tanuskozik. A Neamț-i kolostorban Ștefan cel Mare parancsára készült bőrkötésű, ezüst és arany csatokkal ellátott evangélium egyike az e századokban keletkezett felbecsülhetetlen értékű kultúrtörténeti dokumentumoknak. Románia Szocialista Köztársaság Akadémiája mintegy 670 ósláv nyelven írt szöveget őriz.

A fejlődés nyomán, a cirill betűket fokozatosan kiszorította a latin abécé, mely a XIX. század első felében terjedt el általánosan a fejedelemségekben.

A magyar írás kezdete az őshazába nyúlunk vissza. Itt a türk eredetű rotasírás használtak, melynek egyik for-

máját egy székely pástorban találtuk meg a múlt században. A mai magyar abécé a latinból alakult ki.

A kereszténység felvétele után a kolostorokban a kódexeket, okleveleket, latin nyelven és betűkkel írták a szerzetesek.

Az írás közkincsé akkor vált, amikor Gutenberg az 1450-es években mozgatható betűket kezdett használni. Ekkor, már papírra nyomtattak. Érdekesebb, hogy az i. e. II. század elején Kínában már ismert papír Európában az 1390-ben működő első papír malomból került ki.

Igy vált az írás a műveltség terjesztésének hatékony eszközévé, így lett az anyagi és szellemi műveltség terjesztésének modern eszköze és megközelítette diadalmas útját.

N. L.

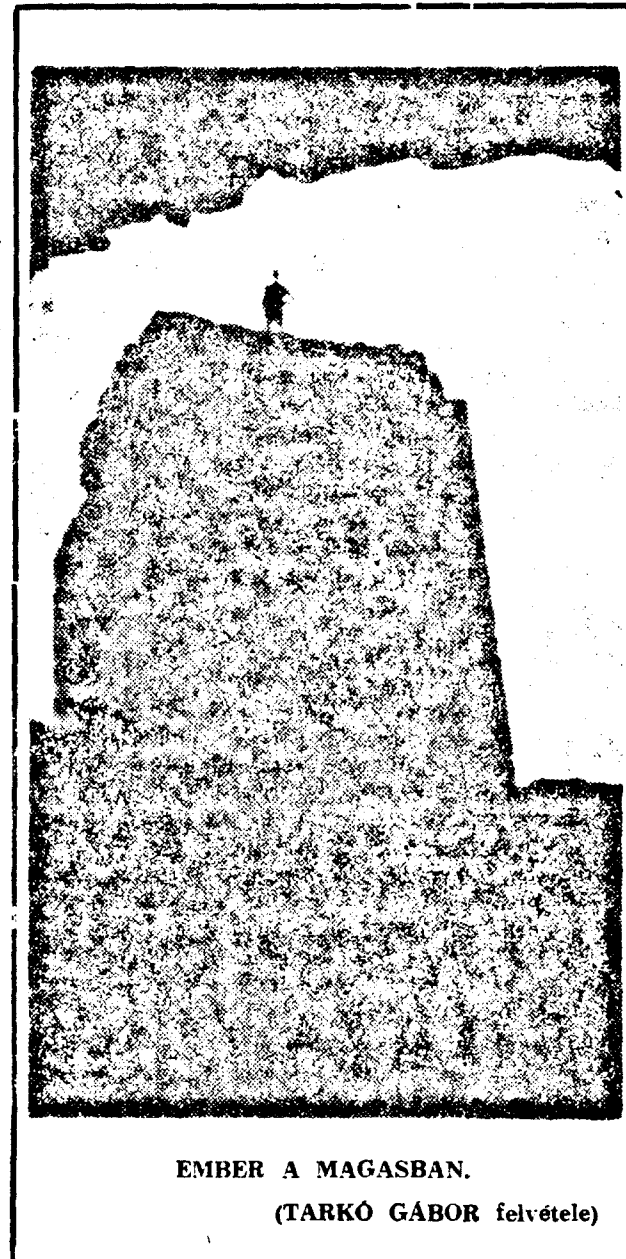
Fény-kés

Halálsugárnak nevezték egyesek a lézersugarat, amikor kiderült, hogy meg a legkéményebb anyagban is áthatol, az élő szövetet pedig úgy lehet vágni vele, akár a vajat. Az ember azonban nem a halál, hanem az élet szolgálatába állította a lézert, s új eszközöket adott vele a gyógyító sebész kezébe. Olyan pontosan, finoman lehet dolgozni a „lézer-késsel”, hogy éppen a legbonyolultabb agy- és szemműtékekhez alkalmazták. Különös előnye, hogy vágás közben mintegy leforrasztja a seb széleit és így lényegesen kevesebb a beteg vérvesztése, mint egy hagyományos műtét közben.

A kutatók legutóbb olyan fénykést szerkesztettek, amely teljes mozgási szabadságot ad a sebésznek számára. Az új műszer a sugárforrásból érkező fényugarat üreges csuklós karon át kis szondához vezeti, amelyet úgy kell tartani és kezelni, mint a sebész kezét, a szikét. A szonda körülbelül akkora, mint egy toltól. Egyszerű finom műveletekhez, mikroszkopokhoz is lehet csatlakoztatni, amelyek helyzetét a sebész állítja be. Ez esetben a lézersugarat is a mikroszkópon át vezetik.

A nagy mozgási szabadságot az teszi lehetővé, hogy a sugarat a hajlékony karba szerelt prizma vagy szaloptika-rendszerek terelik a szonda csúcán lévő lencséhez, amely tühegymű pontossággal fókuszolja a fényt a kívánt helyre. A kés karja hat, váltakozva elhelyezett és csuklóban egy máshoz csatlakozó üreges csőből és kockából áll. A csövek merőlegesen kapcsolódnak a kockákhoz, így a kar olyan, mintha egy sor egymáshoz kapcsolódó L-betűt látnánk. A csőben átérkező lézersugarat minden „könyöknel” 90 fokkal elfordítják a kockákban lévő prizma, így a fény a csőben átérkező lézersugarat a kézben tartott szondához. Az újfajta sebészkesz akár impulzus, akár folyamatos lézertérz csatlakoztatható. Nemcsak a sebészeten, hanem a legkülönfélébb anyagok vágására is alkalmas-hatják.

DIÁN LASZLÓ

EMBER A MAGASBAN.
(TARKÓ GÁBOR felvétele)

Az átkozott asszony

Nadasdy Ferencné Báthory Erzsébet, az „átkozott asszony” titokzatos élete évszázadok óta foglalkoztatja a kutatókat.

Báthory Erzsébet 1575 táján ment feleségül Nadasdy Ferenchez. Házasága — a kerabeli folklór szerint — tíz évig meddő volt. A „váruőr” ideges főfájásban szenvedett. Mint négy gyermek anyja, 29 évi házasság után, 1604-ben jutott özvegyeségre.

Mikor kezdődött szörnyű lelki betegsége, a kutatás nem derítette ki. De meg forja életében. Magyar István, az irodalomtörténetből ismert hitvitázó-író, udvari predikátor, megírta „gonoszágát”-ért. Tj., hogy már két leány halt meg kegyetlenség miatt. Az „urnó” megfenyegette Magyarit. „Szörnyű” tulajdonsága, vagyis, hogy szolgálót kintozta, illetve kintoztatta, az évek múltával csak fokozódott.

Báthory Erzsébet udvarából minduntalan temettek. A halott mindig fiatal lány volt. (A kor szokása szerint a kisebb nemeselek az urnóhoz adták „tanulni” lányait. Az „udvar”-nál házi munkát, modort stb. tanultak).

S bár jó tíz évig „garázdálkodott”, a feudális igazságszolgáltatás szemét hunyt a dusgazdag és

előkelő váruőr „esetei”-nek halálára. A környékről, ahol megjelent, a lányok s fiatalasszonyok meggyőződtek. A várból ti. élve nem került senki vissza. Borzalmas történeti kérések a várbéli „láda”-ról, ahova az elhunytat helyezték. Báthory Erzsébet utazásai

közben elhunytakat titokban, éjjel ismeretlen helyen elföldelték.

Végre, 1610 tavaszán, királyi parancsra, hivatalos vizsgálatot indítottak. Az „átkozott asszony” több, mint három-száz szerencsétlen leányt és asszonyt pusztított el. A fennmaradt tanuvallomásokból a gaztettek és borzalmas leírhatatlan képe tárul elénk. (Supka Géza tette közé a verővasztó dokumentumokat). Áldozatait gyakran jeles vízzel locsoltatta. (Ezt festette meg híres képen Csók István).

A nádor személynél tartóztatta le a szörnyűleget és cinkosait. Jó Ikonai és Szentes Dorottya, valamint a „rut törpét”, Ujvári János.

A cinkosokat rövid tárgyalás után, borzalmas kínok között ki-

végezték. Az „urnó” előkelő rokonai megmentették a verpádtól, de holtig tartó rablásra vetették. Várbán befalazták és egy kis alakon keresztül élelmeztek.

A keringő mende-monda azt is tudni vélte, hogy az örült nő, szobájában „vasmenyasszony”-t tartott.

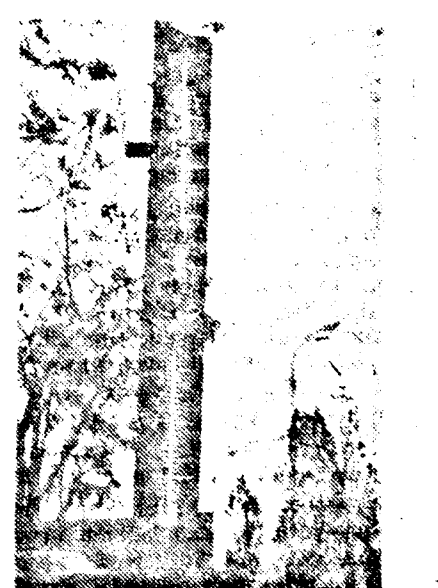
Rejtélyek a történelemből

tott. Ez a kintőszerszám, érintés-re, kelet lökött ki magából és a szerencsétlen leányt halálra sebezte.

A történetírókat máig is foglalkoztatja, hogy mi vitte Báthory Erzsébetet e borzalmas tettekre. Először „életöröja”. Thuroczy Laszlo szerint: mérhetetlen hűsága. Babonásan hitte, hogy az embervér megfiatalítja. A mai kutatók szerint az örültség egy fajtájában, szadizmusban szenvedett.

fuzaykénés

Edgar Reitz, fiatal müncheni filmes 26 filmlévelvevő gépet osztott ki ugyanannvi 13-16 éves középiskolai tanulólánv között. A diáklánvok által önállóan készített 26 rövidfilm közül legalább egy tucatja meggy azoknak a száma, amelyek Edgar Reitz szerint akármikor felvehetik a versenyt a filmművészi intézet diákjainak alkotásaival.

A Szovjetunióban nemrég hatméteres óriás hőmérőt „helyeztek üzembe”.

NEMZETKÖZI ÉLET

ENSZ A szociális, humanitárius és kulturális kérdésekkel foglalkozó bizottságban befejeződött két kérdés megvitatása

Elfogadták a Románia által kezdeményezett határozat-tervezetet

NEW YORK. — C. Alexandroaie, az Agerpres tudósítója jelenti:

A szociális, humanitárius és kulturális kérdésekkel foglalkozó háromszoros bizottságban befejeződött a napirenden szereplő két első kérdés — „Az ifjúságban az emberi jogok és szabadság iránti tisztelet szellemében történő nevelés” és „Az ifjúság problémái, szükségletei és részvétele a nemzeti fejlesztésben” — megvitatása.

Szerda este a bizottság egyetemes ülésén (csupán Portugália tartózkodott) elfogadta a Románia által kezdeményezett határozat-tervezetet, amelyhez a vita során társaszerzőként 16 állam csatlakozott.

A határozat-tervezet hangsúlyozza az ifjúság szerepét és közreműködését a nemzeti fejlődésben, a társadalmi igazság, a gazdasági fejlődés, az emberi jogok előmozdításában és az ENSZ Alapokmányában kitűzött célok valóra váltásában. Ugyanakkor felhívással fordul a világifjúsághoz, hogy juttassa kifejezésre a nemzetközi jogba, az ENSZ-alapokmány alapvető elveibe és célkitűzéseibe vetett hitét, mivel ezeknek lenyerve vágyó célja a világbeke megvalósítása, az államok közötti

baráti együttműködési kapcsolatok létrehozása. A határozat felszólítja a kormányokat, hogy figyelmesen tanulmányozzák, milyen felelősség hárul rájuk egy olyan politika előmozdításában, amely az alapvető emberi jogok elvének tiszteletben tartásában, a békeért, az igazságért, a kolonializmus és az apartheid megszüntetéséért vívott harcokban harcolnak. A határozat felhívja a kormányokat, hogy a nemzeti fejlesztési tervek és a nemzetközi kooperációs programok előkészítésében és megvalósításában.

A határozat végül felkéri az ENSZ-főtitkár, tanulmányozza az ifjúsági kérdéseket, jelölje meg, hogyan teljesíthetné a világszervezet a jelen határozatban kitűzött feladatokat, s mielőbb tájékoztassa a közvéleményt mindezekről.

Az ifjúsági kérdésekre vonatkozó pontok, valamint a határozat-tervezet vitájában több mint 50 küldött szavalt fel, s csaknem valamennyi egyetértett azzal, hogy az ENSZ-nek továbbra is foglalkoznia kell az ifjú nemzedék sokrétű társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális problémáival, hiszen a fiatalok azok, akiknek holnap át kell venniük az emberiség sorsának irányítását. A felszólalók kiemelték, milyen nagy fontosságot kell tulajdonítani helyi, regionális és nemzetközi téren egyaránt annak, hogy az ifjúságot egészséges, a béke, a népek közötti kölcsönös tisztelet és egyetértés szellemében neveljék, hangsúlyozták, hogy az ifjak felelősséggel tartoznak az együttműködés és a biztonság világának kialakításáért, fenntartásáért és megújításáért.

A hazánk indítványozta határozati javaslatot egyöntetűen elfogadták és a társaszerző négyezreke 16 államot vettek fel jelölő annak, hogy nagy érdeklődést keltettek a tagállamok körében az ifjúság kérdéseiről, amelyeket hazánk vetett fel először a világszervezetben 1960-ban.

Az ifjúsági kérdésekre vonatkozó pontok, valamint a határozat-tervezet vitájában több mint 50 küldött szavalt fel, s csaknem valamennyi egyetértett azzal, hogy az ENSZ-nek továbbra is foglalkoznia kell az ifjú nemzedék sokrétű társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális problémáival, hiszen a fiatalok azok, akiknek holnap át kell venniük az emberiség sorsának irányítását. A felszólalók kiemelték, milyen nagy fontosságot kell tulajdonítani helyi, regionális és nemzetközi téren egyaránt annak, hogy az ifjúságot egészséges, a béke, a népek közötti kölcsönös tisztelet és egyetértés szellemében neveljék, hangsúlyozták, hogy az ifjak felelősséggel tartoznak az együttműködés és a biztonság világának kialakításáért, fenntartásáért és megújításáért.

A hazánk indítványozta határozati javaslatot egyöntetűen elfogadták és a társaszerző négyezreke 16 államot vettek fel jelölő annak, hogy nagy érdeklődést keltettek a tagállamok körében az ifjúság kérdéseiről, amelyeket hazánk vetett fel először a világszervezetben 1960-ban.

A pénzügyi és költségvetési bizottság vitája

NEW YORK. — C. Alexandroaie, az Agerpres tudósítója jelenti:

Az ENSZ-közlés pénzügyi és költségvetési bizottsága csütörtökön megkezdte az általános vitát a világszervezet jövő évi költségvetés-tervezetéről a titkárság előkészítő dokumentumai, U Thant főtitkár előterjesztése, valamint az adminisztratív és költségvetési konzultatív bizottság elnökének előterjesztése alapján.

A költségvetés-tervezet kezdeti formájában előirányozza a világszervezet kiadásainak mintegy 10 millió dolláros növelését az előző költségvetéshöz képest, amihez az ülésszak folyamán még más költségek járhatnak.

Dragos Serbanescu román küldött a vita során hangsúlyozta, normális jelenségnek lehetne tekinteni, hogy a költségvetés egészében évről évre növekszik. Románia meg van győződve a világszervezet szükségességéről és cél-szerűségéről, s éppen ezért támogatja munkájának természetéről, egészéről és észéről fejlesztését. Ha azonban figyelembe vesszük tanulmányozzuk a költségvetés-tervezetet, azt az aggasztó jelenséget tapasztaljuk, hogy a növekedés legnagyobb része változatlanul a tipikus adminisztratív kiadásokra esik, ami az idén a költségvetés összetételének több mint 60 százalékát tette ki — mondotta.

A román küldött megjegyezte, Románia elvi fenntartásokkal ellátva kapcsolatosan, hogy a költségvetés terhére az alapokmányban és a pénzügyi szabályzatban elő nem írt kiadásokat folyósítanak majd így folytatta: az utóbbi években különböző formákban, többben és többször szorgalmazták az ENSZ-tevékenység bővítésének és hatékonyabbá tételének ügyét, beleértve a szakosított intézmények munkáját is. Függet-

lenül attól, hogy ez milyen formában és milyen országok részéről jelentkezett, a törekvések közös nevezőre változatlanul az volt, hogy meg kell szabadulni a párhuzamosságok és a kettős funkciók terheitől, el kell kerülni az erőfeszítgátságot és az ideiglenes megoldásokat, s a problémák fontosságát sorrendjének megállapításával kidolgozott és realitás, részletesen kidolgozott távlati terveket kell összeállítani.

AZ ENSZ FEJLESZTÉSI PROGRAMJÁNAK KONFERENCIÁJA

NEW YORK. — C. Alexandroaie, az Agerpres tudósítója közli:

Csütörtök délelőtt összeült az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programjának évi konferenciája, amelyen a tagállamok önkéntes hozzájárulásuk összegét jelentik be. U Thant főtitkár megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy napjainkban, amikor a gazdasági és társadalmi fejlődés minden ország és főként a fejlődésben lévő országok számára a legnagyobb fontosságu követelmény, feltétlenül növelni kell a fejlesztési program anyagi lehetőségeit.

Gheorghe Diaconescu nagykövet, Románia állandó ENSZ-megbízottja közölte, hogy országunk 1970-ben 1 100 000 lejjel kíván hozzájárulni a programhoz. A felszólaló egyben hangsúlyozta a fejlesztési program szerepét a műszaki segítségnyújtásban, a sokoldalú nemzetközi együttműködés előmozdításában és bővítésében, amit Románia következetesen szorgalmaz.

U Thant úgy vélekedett, hogy az atomenergia békés célú felhasználásának technológiája meg kezdett szakaszában van, s ezért folytatni kell a tanulmányokat. Többek között azt ajánlotta, hogy az atomenergiát a fejletlen és a fejlődésben lévő országok egyaránt használják fel csatornák ásására, alaputak építésére, természeti kincsek feltárására.

Az ENSZ-főtitkár nyilatkozata az atomenergia békés felhasználásáról

NEW YORK. (Agerpres).

U Thant ENSZ-főtitkár támogatja azt az elgondolást, hogy nagyobb szerepet juttassanak a Nemzetközi Atomenergia Ügynökségnek a békés célú nukleáris robotantások ellenőrzésében. A főtitkár New Yorkban hangsúlyozta, hogy az ügynökség hatáskörét fokozatosan kell megállapítani az ENSZ és más szervezetek keretében.

U Thant úgy vélekedett, hogy az atomenergia békés célú felhasználásának technológiája meg kezdett szakaszában van, s ezért folytatni kell a tanulmányokat. Többek között azt ajánlotta, hogy az atomenergiát a fejletlen és a fejlődésben lévő országok egyaránt használják fel csatornák ásására, alaputak építésére, természeti kincsek feltárására.

Elnökválasztás Braziliában

vül véleményét nyilvánított 163 marsall is (Brazília tartja a rekordot a marsallok számát illetően), akiknek többsége nyugállományban van, de véleményük sokat nyom a latba. A jelek szerint Brazília 27. elnökeinek kijelölésében részt vevő mind, a 7000 brazíliai tiszt, vagyis valóságos „egyetemesszavazás” történt, amely mintegy „feláldozta a tisztikaszinok demokráciáját”. (L'Express). „Ugy ahogy régen a római légiónk választották meg az új császárt, a brazil hadsereg megválasztja az új államfőt” — írta ezzel kapcsolatban a L'Express.

A kinevezés azonban számos problémát vetett fel, amelyet figyelembe kellett venniük a katonai vezetőknek, amikor Emílio Garrastazu Medici tábornokra szavaztak. Mindenekelőtt

meg kellett szerezni a hadsereg egyetemes hozzájárulását, mivel a mult hét végén a katonai vezetők még harom lehetséges jelölt — Garrastazu Medici, Orlando Geisel és Antonio Carlos de Sil-

Napi kommentár

va tábornokok — között ingadoztak. Olyan elnököt kellett választani, aki maximális biztositásokat nyújthat a hadsereg különböző szektorainak, hogy nem tér el a két eldől — Castelo Branco és Costa e Silva — politikai irányvonalától. Ilyen biztositásokat

KÖZEL-KELET

Izrael elvben hozzájárult az arab államokkal folytatandó tárgyalásokhoz

TEL AVIV. (Agerpres).

Golda Meir izraeli miniszterelnök a kormány legutóbbi ülése után hozza intézett egyik kérdésre válaszul rámutatott, hogy az izraeli kormány elvben hozzájárult az arab államokkal folytatandó tárgyalásokhoz. Gunnar Jarring el-

nöklete alatt. Mint mondotta, Jarring a Biztonsági Tanács 1967. november 22-i határozata értelmében a közép-keleti „békeküldött”.

A France Presse szerint Golda Meir ugyanakkor hangsúlyozta: Izrael változatlanul ellenzi, hogy a tárgyalásokat bármilyen előfeltételhez kössék.

Egyiptom a tárgyalásokat nem köti a megszálló csapatok kivonásához

KAIRÓ. (Agerpres).

Az 1967. novemberi biztonsági tanácsai határozat alkalmazásának megkönnyítése érdekében az Egyiptom Arab Köztársaság hajlandó elfogadni egy Rhodos-szerű (1949) megoldást azzal a feltétellel, hogy az kizárja a közvetlen tárgyalásokat. Izraelrel — mondotta Esmate Abdel Meghid, az egyiptomi kormány szóvivője.

Egy ilyen megoldás lehetővé

tenné, hogy Gunnar Jarringnak az ENSZ-főtitkár közel-keleti küldetésbizottságának közvetítésével arab-izraeli tárgyalások kezdjenek. A szóvivő kijelentette, hogy az egyiptomi kormány teljes tervnek tekinti a Biztonsági Tanács határozatát, és állást foglal maradtalan alkalmazása mellett. Egyiptom a tárgyalásokat nem köti az izraeli megszálló csapatok kivonásához.

Lakoscsere került sor

ISMAILIA. (Agerpres).

A MEN hírügynökség szerint az EAK és Izrael között nemrég újabb lakoscsere került sor a Nemzetközi Vöröskereszt védnöksége alatt. 89 egyiptomi, aki 1967 júniusában, a háború alatt Szinajban rekedt, El Kantaraba, a Szuezi-

csatorna nyugati partjára, az EAK-ba érkezett. Ugyanakkor mások 131 személyt, saját kérésére, elhagyta El Kantarabát és elindult Szinajba, a Szuezi-csatorna jelenleg izraeli megszállás alatt lévő jobb partjára, ahol családjuk él.

Egyiptomi-francia megbeszélés

KAIRÓ. (Agerpres).

Mohamed Fawzi, Egyiptom honvédelmi minisztere, Nasser elnök külpolitikai tanácsosa szerda este megbeszélést folytatott Francois Puaux egyiptomi francia nagykövettel. Az Al Ahran című lap jelentése szerint a francia diplomata megerősítette országának az

Izraelbe irányuló fegyverszállításokra vonatkozó teljes embargót illető álláspontját. Francois Puaux tájékoztatta az egyiptomi minisztert Maurice Schumann francia külügyminiszternek és William Rogers amerikai külügyminiszternek a közel-keleti kérdésben folytatott New York-i megbeszéléseiről.

Légítámasz a Jordán-völgyének északi részén

AMMAN. (Agerpres).

Izraeli repülőgépek három hullámban támadást intéztek a Jordán-völgyének északi részén lévő Irbid tartomány ellen — közölte a jordániai hadsereg parancsnokságának szóvivője. A MEN hírügynökség által továbbított hír szerint a támadás következtében két polgári személy meghalt, hat megsebesült.

hogy szerda éjjel a Szuezi-csatorna övezetében, a Timsa-tó felé az izraeli csapatok megütözték egy egyiptomi őrháttal, s két egyiptomi katonát megöltek. A szóvivő cáfolta azokat a kairói híreket, hogy több egyiptomi őrháttal halott be az izraeli vonalak mögé.

TEL AVIV. (Agerpres).

Az izraeli légierő két hullámban támadást intézett Irbid tartomány gerilla-támaszpontjait ellen — közölte a Reuter az izraeli hadsereg szóvivőjének jelentése alapján.

KAIRÓ. (Agerpres).

A MEN hírügynökség egy katonai szóvivőre hivatkozva közli, hogy csütörtökre virradó éjjel több egyiptomi őrháttal a Szuezi-csatorna, és felderítés céljából, melyben behatolt az izraeli vonalak mögé. A felderítő alakulatok két embert veszítettek.

TEL AVIV. (Agerpres).

Egy Tel Aviv-i szóvivő közölte,

A hírügynökségek jelentik

A SZOCIALISTA IFJUSÁGI SZÖVETSÉG kezdeményezésére Kuopio finn városban megrendezték „A szocialista országok hetét”. E rendezvények keretében egyes szocialista országok életét és eredményeit népszerűsítő kiállításokat rendeznek. Hazánkban a romániai tanulók és diákok életét és tevékenységét szemléltető kiállítás, valamint román népművészeti tárgyakat bemutató stand képviseli.

VARNABAN, A TUDÓSOK NEMZETKÖZI HÁZÁBAN megkezdődött a szocialista országok

A Madrigál énekkar ragyogó sikere New Yorkban

NEW YORK. — C. Alexandroaie, az Agerpres tudósítója jelenti:

„Gyönyörű, kristálytiszt hangok. Létezik-e tokely a művészetben? Ha van, akkor a Madrigál Marin Constantin búvópálciájának vezetésével minden bizonnyal elérte azt. Mondhatom, hogy ez a művészet csúcsa” — jelentette ki a Madrigál kamarakórus előadása után Kurt Adler, a New York-i Metropolitan Opera ismert karmestere. A román énekkar előadását a Philharmonic Hall nagyszínpadán artotta. A zsűfőlégi megölt teremben 3800 néző tapsorváltással, kitörő eljénzéssel ünnepelte a New Yorkban először bemutatkozott bukaresti együttest. A kórus előadás preklaszikus művekkel kezdődött, majd stílusú talokkal folytatódott és avasi szilaj népdalok szívtelével végződött. Az énekkar befejezésénél gy. amerikai népdalt is előadott.

„Marin Constantin minden művészt nagyra tart — írja a Washington Post. Az a cappella énekkar finoman, árnyaltan, a dalt elő minden szót. Senki sem vonhatja kétségbe a 32 tagú bukaresti kamarakórus kivételes művészi erejét. Szinte bízhatatlan, hogy Marin Constantin alig 6 év alatt sikerült egy ilyen kiváló, tökéletes együttest kiformálnia”.

A The Evening Star napilap is őszinte elismeréssel adja Marin Constantin érdemes művész karmesterei tudását a Madrigál énekkar ragyogó művészetek.

A rádió és televízió állomások is elragadtatással nyilatkoztak a bukaresti énekkar előadásáról. Emeltesse méltó, hogy ebben a teremben, amelyet rendkívül igenes közönség látogat, s ahol öt év óta egyetlen énekkar vagy zenekari együttest sem újratart meg, a Madrigál a közönség többször visszahívta a színpadra, hogy megismétlően egy-egy számot. Az együttes tagjai válogatottak, a közönség nagy része a teremtől a kijáratig a nézők sokasága kért autogramot a román művészekről.

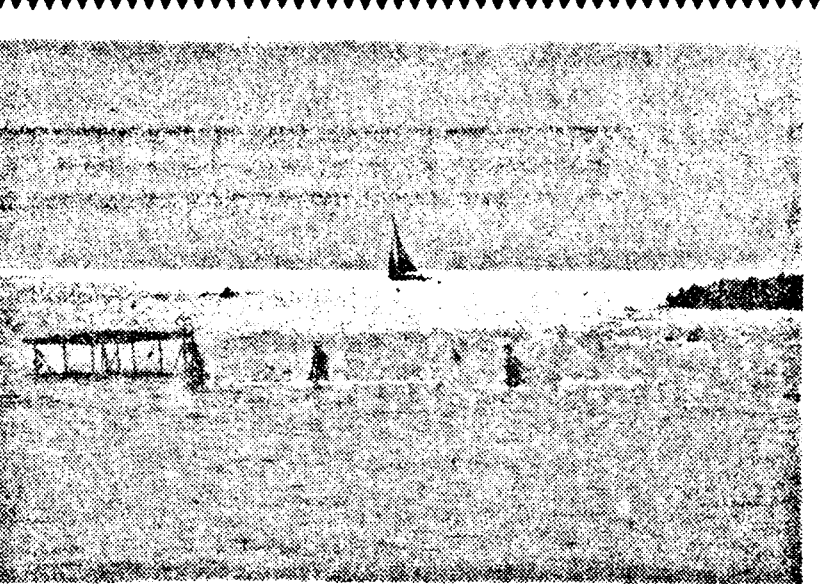
Az együttes következő előadását péntek este tartja a New York-i Metropolitan nagy művészetek manómanak Feudalis Termében.

Románia Napja a brüsszeli kiállításon

BRÜSSZEL. (Agerpres).

Megnyitották Románia Napját a 40. brüsszeli élelmiszeripari és konyhaművészeti kiállításon, amelyet a hatalmas Centenariumi Palotában, az 1958. évi világkiállítás helyén rendeztek meg. Románia Napján népes közönség kereszte fel hazánk pavilonját. Az érkező Alexandru Lazareanu román nagykövetet H. de Beir, a kiállítás vez-

zérigazgatója és más személyiségek üdvözölték. A román nagykövet megtekintette a kiállítási standokat, Románia Napja alkalmából költött adott St. Nita, a román gazdasági kirendeltség vezetője és Mihai Popescu, a román pavilon igazgatója. Ott voltak belga üzletemberek, valamint a részt vevő országok képviselői.

MAGYAR NK. A Balaton Tihanyán.

hét elején a brazilai rádióállomások megszállták adásukat és felolvasták a hadsereg főparancsnokságának közleményét, amely bejelenti: minthogy az agyvérzés következtében megbetegedett Costa e Silva marsall államfő képtelen ellátni hivatalát, új elnököt neveztek ki Emílio Garrastazu Medici tábornok személyében. Így keppén véget ért a hat hete tartó átmeneti időszak, amely alatt a három fegyvernem — a légierő, a tengerészet és a szárazföldi hadsereg — vezetőiből álló triumvirátus kormányozta Braziliát. Ez az időszak a Le Monde véleménye szerint „súlyos politikai válsággal fenyegetett”.

Brazília új elnökének megválasztását hosszas és nehéz tárgyalások előzték meg. A kinevezéshez mindenképp a hadseregtől parancsnokságot alkotó hét tábornok és különböző katonai egységek élén álló 70 tisztszest jóváhagyására volt szükség. Ezenki-

csak Medici tábornok nyújthatott, aki az 1964. évi államcsíny idején, amikor a Rio de Janeiroi és Sao Paulo-i csapatok között zavarosság volt a helyzet, elküldte kádijait a két hadsereg közé, hogy meggátolják az ellenségeskedést kirobbanását. Döntő része volt a katonai vezetők összehívásában. Ugyanakkor közvetlen munkatársa volt két elődjének, ami a főparancsnokság véleménye szerint szintén nyomós érv volt amellett, hogy folytatja elődjei politikáját.

Garrastazu Medici egyébként nyomában államelnökként kinevezése után szükségessé vált a rádiónyilatkozatában kijelenteni, hogy „nem tér el elődeimnek politikai felfogásától”. S hogy még meggyőzőbb bizonyítékot szolgáltatson a rendszer folytonosságára te-

kintetésben meglátogatta Costa e Silvát, aki — a főparancsnokság közleménye szerint — „jóváhagyta Garrastazu Medici utódjává történő kinevezését”. E közleménynek egy másik célja is volt, nevezetesen az, hogy megnyugtassa Costa e Silva pártjait, akik nyugtalankodni kezdtek, miután olyan hírek terjedtek el, hogy a volt elnök a triumvirátus „foglya”, s noha kiheverte betegséget, megakadályozták hivatala gyakorlásában.

Politikai megfigyelők mindebből azt a következtetést vonják le, hogy az új elnök folytatni fogja két katonaelődjé politikáját, de a maga egyéni stílusát is érvényesítve. Ez esetleg arra az ígéretre vonatkozik, amely szerint „a lakosság összes rétegeivel megtárgyalja egy nagyszabású program kidolgozását a brazilai politikai és társadalmi élet megújítása érdekében”.

I. SOCACIU

politikai és tudományos ismeretterjesztő szervezeteinek nemzetközi értekezlet. Részt vesznek küldöttek Bulgariából, Csehszlovákiából, a Német DK-ból, Mongóliából, Lengyelországból, Romániából, Magyarországról és a Szovjetunióból.

A TANJUG JELENTÉSE SZERINT október 12-én a Jugoszláviai Ausztriával összekötő Mura-híd felavatása alkalmából Jospin Broz Tito, Jugoszlávia SZSZK elnöke találkozott Franz Jonassal, Ausztria elnökével.

MAKARIOSZ CIPRUSI ELNÖK MEGTÉLÉSE SZERINT Ciprus ismét nehéz helyzetben van. Egy hét óta az elnök már másodszor említ meg, hogy a sziget két közösségének képviselői között „vő tárgyalások zsákutcaba jutottak, ami veszélyezteti az ország területi integritását”.

EUGENIUSZ SZYR, A LENGYEL NK Minisztertanácsának alelnöke fogadta a japán vegyipari küldöttséget, amely a lengyel-japán gazdasági és műszaki együttműködés fejlesztésével kapcsolatos tanácskozássokra érkezett Lengyelországba — közli a PAP hírügynökség.

A SPANYOL KORMÁNY SZERDÁN ESTE hirtelen növelte a Gibraltár-szoroshon áthaladó hadihajóinak számát. Londonban úgy vélik, hogy a spanyol kormány a tíz napja tartó erődemonstrációval a Gibraltár feladására akarja kényszeríteni Nagy-Britanniát.

CHARLES HELOU LIBANONI ELNÖK VEZETÉSEVEL ülést tar-

tott a beiruti kabinet több tagja és Rachid Karamé miniszterelnök. A France Presse jelentése szerint a kabinet a közel-keleti helyzet alakulásáról tárgyalt.

MICHEL MICOMBERO EZREDES, Burundi állam elnöke bejelentette, hogy egy több személyből álló csoport államcsínyt próbált szervezni. Az összekülvöket letartóztatták és bíróság elé állították.

SZERDÁN RICHARD NIXON ELNÖK VEZETÉSEVEL ülést tartott az USA nemzetbiztonsági tanácsa — mondotta Ronald Ziegler, a Fehér Ház szóvivője. Hozzátette, hogy a tanács az amerikai álláspont kidolgozásával foglalkozott tekintettel a stratégiai nukleáris fegyverek csökkentésének kérdésében tervezett szovjet-amerikai tárgyalásokra.

A NIGERIAI SZÖVETSÉGI HATÓSÁGOK több mint kétféle fogvatartás után szabadon bocsátották Wolfo Soyinkát, az afrikai földrész egyik legnagyobb színműíróját. Soyinka 1967-ben azzal vádolták, hogy támogatja az utolsó Biafra néven függetlenné vált keleti tartományt.

CSÜTÖRTÖKÖN MEGTARTOTTA Párizsban a négyes Vietnam-értekezlet 37. ülését. A vita ezúttal sem hozott felszínre újabb elemeket az előző ülésekhez képest.